

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/35/2020
Identifikačné číslo spisu: 5019200074
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5019200074.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu O. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: J. XXXX/XX, XXX XX I., proti žalovanému Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmania zákonnosti rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X z 10.10.2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, č.k. 29Sa/6/2019 z 24.08.2020, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .
- II. Žalovanému náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Uznesením Krajského súdu v Žiline, č.k. 29Sa/6/2019 z 24.08.2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) krajský súd odmietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby krajský súd zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X z 10.10.2018 (ďalej len prvostupňové rozhodnutie).
2. Žalobca v žalobe označil ako žalovaného generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne. V podanej žalobe uviedol, že voči prvostupňovému rozhodnutiu podal dňa 23.11.2018 odvolanie, pričom žalovaná mu listom z 11.02.2019 oznámila, že odvolanie bolo podané po zákonom stanovenej lehote. Listom zo 07.03.2019 krajský súd vyzval žalobcu, aby v lehote 7 dní doručil žalobou napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX z 10.10.2018, ktoré žalobca 19.03.2019 súdu doručil.
3. Následne uznesením č.k. 29Sa/6/2019 z 29.04.2019 krajský súd vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní odstránil vady žaloby, ktoré bránia jej vecnému prejednaniu tak, že uvedie označenie konania alebo veci, v ktorej sa žalobca domáha nápravy (správne číslo a dátum vydania napadnutého rozhodnutia (opatrenia), preskúmania ktorého sa domáha. V uvedenom uznesení krajský súd uviedol, že pokiaľ sa žalobca domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, je nutné, aby mala správna žaloba všeobecné náležitosti podľa ust. § 57 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) a zároveň podľa § 202 ods. 1 SSP. Zároveň poukázal na to, že žalobca podal správnu žalobu voči prvostupňovému rozhodnutiu, pričom voči tomuto rozhodnutiu podal aj odvolanie, na ktoré

reagovala žalovaná listom z 11.02.2019. Krajský súd žalovaného poučil, že v zmysle § 180 ods. 1 SSP je žalovaným orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku. Ak riadny opravný prostriedok nie je prípustný, žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý vydal rozhodnutie alebo opatrenie. Krajský súd skonštatoval, že z uvedeného je zrejmé, že žalobca sa domáha zrušenia rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa. Preto je potrebné, aby žalobca s poukazom na ust. § 180 ods. 1 SSP označil konanie, v ktorom sa domáha nápravy (§ 202 písm. c/ SSP), t.j. uviedol číslo a dátum vydania napadnutého rozhodnutia (opatrenia), zrušenia ktorého sa v danom súdnom konaní domáha (odvolacieho orgánu). Správne označenie rozhodnutia (predmet súdneho prieskumu) sa premietne aj v petite žaloby. Krajský súd zároveň pripojil poučenie, že si žalobca môže zvoliť advokáta na zastupovanie v konaní pred súdom, alebo sa môže obrátiť na Centrum právnej pomoci (§26 ods. 2 SSP).

4. Žalobca na uvedenú výzvu reagoval písomnosťou doručenou súdu 13.05.2019, v ktorej uviedol, že sa domáha zrušenia rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X z 10.10.2018.

5. Krajský súd zaslal žalobu s prílohami na vyjadrenie žalovanej a predloženie administratívneho spisu, ktorý sa podľa vyjadrenia žalovanej nachádzal na Najvyššom súde Slovenskej republiky z dôvodu prebiehajúceho súdneho konania v inej veci žalobcu č.k. 25Sa/42/2018. Uznesením z 23.07.2019 konanie o žalobe prerušil do právoplatného skončenia konania o kasačnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu č.k. 25Sa/42/2018 z 31.01.2019. Uznesením z 12.02.2019 rozhodol o pokračovaní v konaní, pretože konanie o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku č.k. 25Sa/42/2018 bolo skončené. Následne zaslal krajský súd vyjadrenie žalovaného žalobcovi listom z 20.02.2020. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného vyjadril podaním doručeným súdu 05.03.2020, ktoré krajský súd zaslal žalovanému.

6. Po doručení repliky a dupliky predvolal krajský súd žalobcu na informatívny výsluch na deň 04.08.2020, za účelom poučenia o podmienkach súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy a vyzval ho, aby zároveň na informatívnom výsluchu predložil list Sociálnej poisťovne, ústredia z 11.02.2019, ktorým reagovala na odvolanie žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu a uviedol deň, kedy mu bol tento list doručený.

7. Zo zápisnice z informatívneho výsluchu vyplýva, že vyšší súdny úradník poučil žalobcu: „... v zmysle § 180 ods. 1 Správneho súdneho poriadku žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o Vašom opravnom prostriedku, teda o tom odvolaní. V danom prípade týmto rozhodnutím, resp. opatrením je list Sociálnej poisťovne, ústredie práve z toho 11.02.2019, ktorým reagovala na Vaše podanie, na Vaše odvolanie, preto predmetom súdneho prieskumu môže byť rozhodnutie žalovaného. V tomto prípade opatrenie, ktoré má formu listu z 11.02.2019. Vy sa však podanou žalobou, aj následne podaním, ktorým dopĺňate svoju žalobu zo dňa 09.05.2019, domáhate, aby súd preskúmal a následne zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne z toho 10.10.2018, preto je potrebné, aby ste upravili označenie predmetu súdneho prieskumu. Teda rozhodnutie, ktoré žiadate preskúmať. V opačnom prípade, ak neodstránite túto vadu podania, súd žalobu odmietne.“ Žalobca napriek poučeniu naďalej trval na tom, aby súd preskúmal zákonnosť a následne zrušil rozhodnutie sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 10.10.2018. Na informatívnom výsluchu žalobca predložil kópiu listu žalovanej z 11.02.2019 a písomné vyjadrenie.

8. Krajský súd následne vydal napadnuté uznesenie, ktorým žalobu žalobcu odmietol. Odmietnutie žaloby zdôvodnil tým, že v danom prípade sa žalobca od počiatku domáha preskúmania rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava č. XXX XXX XXXX X z 10.10.2018. Sám žalobca v žalobe uviedol, že proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie, v nadväznosti na ktoré mu žalovaná listom z 11.02.2019 oznámila, že „... Napriek tomu, že Vaše podanie bolo podané po zákonom stanovenej lehote, bolo Vami napadnuté rozhodnutie opätovne preskúmané a bolo zistené, že rozhodnutie je správne a vydané v súlade s platnými právnymi predpismi o sociálnom poistení ...“ Predmetným listom žalovaná zároveň oznámila žalobcovi, že vzhľadom na zmeškanie 30-dňovej lehoty odvolanie žalobcu odmieta. Z uvedeného je podľa krajského súdu zrejmé, že v inštančnom postupe bolo vydané aj odvolacie

rozhodnutie (opatrenie). Predpokladom postupu správneho súdu je, aby predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie alebo opatrenie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa k nim pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Táto podmienka nie je v Správnom súdnom poriadku výslovne zakotvená, vyplýva však z ustanovenia § 7 písm. a/ SSP a tiež nepriamo z § 180 ods. 1 SSP. Krajský súd uviedol, že s prihliadnutím na to, že žalobcom je fyzická osoba v konaní o sociálnych veciach, poskytol mu viacnásobné a vyčerpávajúce poučenie o jeho procesných právach, vrátane toho, ktoré opatrenie má byť predmetom súdneho prieskumu, a to v uznesení z 29.04.2019, ako aj na informatívnom výsluchu dňa 04.08.2020.

9. Krajský súd zastáva názor, že pokiaľ došlo v konaní o odvolaní k vydaniu listu o oneskorene podanom odvolaní, toto opatrenie môže byť predmetom preskúmania pred správnym súdom ako opatrenie orgánu verejnej správy podľa ust. § 3 ods. 1 písm. c/ SSP. V danom prípade však žalobca žalobu neopravil a uvedený list v správnej žalobe nenapadol, naopak napriek poučeniu žiadal zrušiť prvostupňové rozhodnutie. Krajský súd nemal žiadne pochybnosti o tom, že žalobca neakceptoval neformálny prístup správneho súdu k náležitostiam žaloby, konkrétne pri označení napadnutého rozhodnutia, ani o tom, že žalobca nekoná v zjavnom omyle a žiada skutočne preskúmať len prvostupňové správne rozhodnutie.

10. Krajský súd zároveň uviedol, že v danom prípade mal preukázanú ustálenú skutočnú vôľu žalobcu domáhať sa preskúmania prvostupňového rozhodnutia. Krajský súd zastáva názor, že ďalšie procesné úkony, aby žalobca ako napadnuté rozhodnutie uviedol (druhostupňové) opatrenie Sociálnej poisťovne, ústredie z 11.02.2019, už vykonať nemohol. Úlohou správneho súdu nie je presvedčať alebo donucovať žalobcu, aby žaloval konkrétne rozhodnutie, ktoré súd označí, alebo negovať, či prehliadať výslovne prejavenu vôľu žalobcu, a to ani v sociálnych veciach. Zároveň krajský súd nemá právomoc preskúmať také rozhodnutie, ktoré žalobca neuviedol ako predmet súdneho prieskumu. Podľa krajského súdu by išlo o popretie dispozičného princípu. Takýmto postupom by bol tiež porušený princíp rovného postavenia účastníkov konania v zmysle § 5 ods. 9 SSP, pričom v rámci tohto princípu bol žalobca komplexne poučený o jeho procesných právach vrátane práva zvoliť si advokáta, resp. obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. Krajský súd dodal, že zohľadňovanie špecifických potrieb subjektov, ktorých zdravotný stav, prípadne sociálne postavenie odôvodňuje špecifický procesný režim, nemá negovať princíp rovnosti účastníkov konania.

11. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal, že krajský súd nesprávnym procesným postupom (bez verejného pojednania) mu neumožnil využiť jeho procesné práva (právo konania za jeho účasti, právo na vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom), čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a jeho správna žaloba bola nezákonne odmietnutá. V kasačnej sťažnosti uviedol, že rozhodnutím krajského súdu bez nariadenia pojednávania došlo k porušeniu práva na spravodlivé verejné súdne konanie. Zároveň uviedol, že z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd, pričom sa podanou žalobou domáha súdnej ochrany základných ľudských práv a slobôd, a to práva na starobný dôchodok v sume 419,67 €. Podanou žalobou sa domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 10.10.2018. Nezákonný procesný postup vidí v tom, že jeho žaloba bola odmietnutá bez verejného konania, bez jeho účasti. Žiadal, aby kasačný súd zrušil rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v súlade s § 455 SSP bez pojednávania a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

13. Podľa § 5 ods. 5 SSP konanie pred správnym súdom možno začať len na základe návrhu.

14. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

15. Podľa § 7 písm. a/ SSP správne sudy nepreskúmajú právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená.

16. Podľa § 59 ods. 1 SSP, ak ide o podanie vo veci samej, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, správny súd uznesením vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote podľa § 58 ods. 2.

17. Podľa § 177 ods. 1 SSP správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

18. Podľa § 180 ods. 1 SSP žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku, ak je žalobcom fyzická osoba alebo právnická osoba. Ak osobitný predpis neprípúšťa riadny opravný prostriedok, žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý vydal rozhodnutie alebo opatrenie.

19. Podľa § 190 SSP ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

20. Podľa § 191 ods. 3 písm. a/ SSP ak správny súd zrušuje napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie žalovaného, v závislosti od okolností môže na návrh žalobcu súčasne zrušiť aj rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, ktoré mu predchádzalo.

21. Zo súdneho spisu krajského súdu mal kasačný súd preukázané, že krajský súd:

- Výzvou zo 07.03.2019 vyzval žalobcu, aby predložil rozhodnutie žalovanej č. XXX XXX XXXX X z 10.10.2018
- Uznesením z 29.04.2019 krajský súd vyzval žalobcu, aby odstránil vady podanej žaloby, ktoré spočívajú v nesprávnom označení rozhodnutia,
- Výzvou z 13.05.2019 vyzval žalovanú, aby sa k podanej žalobe vyjadrila,
- Urgenciou z 20.06.2019 opätovne vyzval žalovanú, aby sa k žalobe vyjadrila,
- Uznesením z 23.06.2019 prerušil konanie do skončenia konania o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Žiline so sp.zn. 25Sa/42/2018 z 31.01.2019, kasačnú sťažnosť proti tomuto uzneseniu NS SR uznesením č.k. 9Sk/40/2019 zo dňa 27.11.2019 zamietol,
- Uznesením z 12.02.2020 rozhodol o pokračovaní v konaní,
- Vyjadrenie žalovanej zaslal na vyjadrenie žalobcovi,
- Zaslal vyjadrenie žalobcu (repliku) na vyjadrenie žalovanej,
- Predvolal žalobcu na informatívny výsluch k odstráneniu nedostatkov žaloby na deň 04.08.2020,
- Uznesením z 24.08.2020 žalobu odmietol, pretože žalobca neodstránil vady žaloby.

22. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že žalobca v správnej žalobe žiadal o preskúmanie prvostupňového rozhodnutia Sociálnej poisťovne - ústredie zo dňa 10.10.2018. Následne ho správny súd uznesením vyzval na odstránenie vady žaloby, spočívajúcej v označení predmetu súdneho prieskumu s tým, že bol poučený o možnosti odmietnutia žaloby. Správny súd tiež so žalobcom vykonal informatívny výsluch, na ktorom bolo poučený, v čom spočíva procesný nedostatok a ako treba nápravu urobiť. Napriek tomu žalobca jednoznačne zotrval na označení prvostupňového rozhodnutia, ktoré vydala Sociálna poisťovňa dňa 10.10.2018 ako predmetu súdneho prieskumu. Žalobca bol zároveň poučený o možnosti zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. V kasačnej sťažnosti opätovne výslovne uviedol, že sa domáha súdneho prieskumu rozhodnutia žalovanej zo dňa 10.10.2018.

23. Konanie pred správnym súdom možno začať len na základe žaloby. Aj napriek povinnosti správneho

súdu posudzovať správnu žalobu fyzickej osoby v sociálnych veciach neformálne, čo znamená, že nie je nevyhnutné, aby v týchto konaniach žalobca ako fyzická osoba naplnil všetky náležitosti správnej žaloby, v uvedenom prípade je nutné konštatovať, že podanie žalobcu je jednoznačné v označení predmetu súdneho prieskumu. Tento žalobca označil ako prvostupňové správne rozhodnutie. V priebehu súdneho konania bol žalobca výslovne upozornený na to, že predmetom súdneho prieskumu môže byť iba opatrenie - list Sociálnej poisťovne zo dňa 11.02.2019 o odmietnutí odvolania voči rozhodnutiu z 10.10.2018 z dôvodu jeho oneskoreného podania, ktorý žalobca súdu predložil. Toto opatrenie však, napriek poučeniu súdom, odmietol označiť ako predmet súdneho prieskumu. Rovnako v kasačnej sťažnosti opätovne označil ako predmet súdneho prieskumu rozhodnutie zo dňa 10.10.2018. Za takýchto okolností je potrebné vychádzať z prejavenej vôle žalobcu v zmysle dispozičnej zásady zakotvenej v § 5 ods. 5 SSP. V opačnom prípade by súd preskúmaval opatrenie bez procesnej iniciatívy žalobcu. Je totiž výlučnou autonómiou vôle subjektu práva, či sa rozhodne uplatniť právo na súdnu ochranu svojho porušeného alebo ohrozeného práva konkrétnym rozhodnutím (opatrením) alebo nie.

24. Z jednotlivých podaní žalobcu (správna žaloba, vyjadrenie na základe výzvy správneho súdu, jeho vyjadrenie na informatívnom výsluchu, kasačná sťažnosť) jednoznačne vyplýva prejavená vôľa sťažovateľa, a to, že predmetom súdneho prieskumu učinil prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 10.10.2018. Predpokladom postupu správneho súdu je, aby predmetom jeho prieskumu bolo rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Táto podmienka vyplýva z ust. § 7 písm. a/ SSP a contrario. Musí teda ísť o rozhodnutie konečné v riadnom inštančnom postupe; teda v prípade, ak je v administratívnom konaní prípustné odvolanie, ide o odvolacie rozhodnutie, resp. opatrenie. Táto podmienka vyjadruje všeobecnú zásadu subsidiarity súdnej ochrany, ktorá má originálnu povahu.

25. V tejto súvislosti kasačný súd považuje za potrebné uviesť, že vyčerpaním riadneho opravného prostriedku sa nerozumeje akékoľvek odvolanie. Musí ísť o včasné podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy prvého stupňa, v danom prípade proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredia zo dňa 10.10.2018, a to v zákonom stanovenej lehote 30 dní odo dňa jeho doručenia. Oneskorené podanie odvolania po uplynutí tejto lehoty nemožno preto považovať za vyčerpanie riadneho opravného prostriedku.

26. Právny názor, uvedený v bode 24. vyplýva aj z ustanovení § 177, § 180, § 190 a § 191 SSP. Rozhodnutie orgánu verejnej správy uvedené v § 177 SSP musí byť vydané žalovaným, ktorým je v zmysle § 180 ods. 1 SSP orgán, ktorý rozhodoval o riadnom opravnom prostriedku. Skutočnosť, že sa preskúmava rozhodnutie, ktoré vydal tento orgán, explicitne vyplýva z dikcie § 190 SSP, ktorý stanovuje možnosť zamietnuť žalobu po preskúmaní rozhodnutia žalovaného, nie orgánu, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Rovnako § 191 ods. 3 písm. a/ SSP uvádza, že zrušiť možno len rozhodnutie žalovaného. V tomto ustanovení je tiež stanovené, že ak dôjde k zrušeniu rozhodnutia žalovaného, možno zrušiť aj prvostupňové rozhodnutie. Z uvedeného vyplýva, že nikdy nie je možné zrušiť samostatne len prvostupňové rozhodnutie bez zrušenia rozhodnutia odvolacieho orgánu. Zákon teda ako spôsobilý predmet súdneho prieskumu vylučuje samostatné prvostupňové rozhodnutie, ak bolo v inštančnom postupe vydané rozhodnutie odvolacieho orgánu. Ak v inštančnom postupe bolo vydané opatrenie o odmietnutí odvolania z dôvodu jeho oneskorenosti, žalobca mal možnosť navrhnúť zrušenie tohto opatrenia - listu zo dňa 11.02.2019. Preskúmanie tohto opatrenia však žalobca výslovne odmietol.

27. Správne súdy preskúmavajú až konečné rozhodnutia správnych orgánov - bez ohľadu na ich formu, pričom inými rozhodnutiami, resp. postupmi správnych orgánov sa zaoberajú až v rámci preskúmania napadnutého konečného rozhodnutia. Správny súd teda v zásade preskúmava akýkoľvek akt správneho orgánu, po ktorého vydaní už nemôže nasledovať ďalšie konanie a ktorého vydanie môže ukrátiť na právach žalobcu, resp. ktoré sa týka základných práv a slobôd žalobcu (rovnako uznesenie NS SR sp.zn. 7Sžsk/59/2020).

28. Správny súd teda nepochybil, keď žalobu ako neprípustnú podľa § 98 ods. 1 písm. g/ odmietol.

Preto ako nedôvodnú vyhodnotil kasačný súd sťažnostnú námietku, že žaloba bola nezákonne odmietnutá.

29. Kasačný súd ako plne nedôvodnú vyhodnotil tiež sťažnostnú námietku, že postupom správneho súdu bez verejného konania nebolo umožnené sťažovateľovi využiť procesné práva - konanie za jeho účasti, právo na vyjadrenie sa k dôkazom, čím malo dôjsť porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces.

30. Správny súd najskôr žiadal od žalobcu predložiť prvostupňové rozhodnutie. Následne odstraňoval nedostatky žaloby, spočívajúce v označení prvostupňového rozhodnutia výzvou z 29.04.2019, na ktorú žalobca reagoval tak, že sa domáha preskúmania a zrušenia prvostupňového rozhodnutia, ktorým bolo porušené jeho právo na starobný dôchodok. Krajský súd v konaní následne postupoval ďalej bez toho, aby žalobu odmietol, aj napriek tomu, že žalobca neopravil označenie rozhodnutia žalovaného. Doručil repliku a dupliku a prerušil konanie, pretože v inom konaní sa riešila otázka, ktorá mohla mať vplyv na výsledok konania. Po tom, čo krajský súd rozhodol o pokračovaní v konaní, opätovne odstraňoval nedostatok žaloby, spočívajúci v nesprávnom označení predmetu konania - rozhodnutia žalovanej informatívnym výsluchom žalobcu. Krajský súd teda na jednej strane žiadal o odstránenie nedostatkov žaloby, avšak na druhej strane o neopravenej žalobe konal ďalej a až následne ju odmietol z dôvodu, že ide o vadu, pre ktorú nemožno vo veci pokračovať. Kasačný súd považuje uvedený procesný postup krajského súdu za nesústreďený, avšak nejde o nedostatok takej intenzity, aby bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces ako celok (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP). Sťažovateľovi týmto postupom neboli upreté žiadne procesné práva. Ak sa aj sťažovateľ meritórne vyjadroval k vyjadreniu žalovanej, hoci procesný nedostatok v podobe nesprávneho označenia predmetu súdneho prieskumu trval, o tomto pretrvávajúcom nedostatku sa následne dozvedel na informatívnom výsluchu, na ktorom mu bolo podrobne vysvetlené, v čom spočíva a ako je ho potrebné odstrániť.

31. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na obsah poučenia, ktoré sťažovateľ dostal na informatívnom výsluchu, z ktorého obsahu vyplýva, že bol zrozumiteľným spôsobom poučený o tom, ktorá písomnosť správneho orgánu môže byť predmetom prieskumu pred správnym súdom. Krajský súd opakovane poučil žalobcu, že predmetom preskúmania má byť rozhodnutie o opravnom prostriedku, teda o jeho odvolaní, a že v danom prípade je ním list Sociálnej poisťovne, ústredie z 11.02.2019, ktorým reagovala na jeho odvolanie. Výslovne tiež uviedol, že v predmetnom prípade je predmetom súdneho prieskumu opatrenie, ktoré má formu listu zo dňa 11.02.2019. Sťažovateľ musel mať teda vedomosť o tom, že ako predmet prieskumu je potrebné označiť list zo dňa 11.02.2019, napriek tomu priamo na informatívnom výsluchu ako aj v kasačnej sťažnosti opakovane prejavil vôľu preskúmať rozhodnutie zo dňa 10.10.2018.

32. Hoci je sťažovateľ fyzická osoba bez právnického vzdelania, kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje čl. 11 ods. 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého sa pri posudzovaní obsahu úkonov strán sporu predpokladá, že každá fyzická osoba konajúca ako strana sporu alebo za stranu sporu má rozumové schopnosti na úrovni priemerne spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť v styku so súdom zmysel a účel konania, ako i jazykové vyjadrenie právnych noriem obsiahnutých v tomto zákone. Žalobca bol opakovane poučený o tom, ako je potrebné opraviť žalobu a upozornený na dôsledky, ktoré z odmietnutia opravy žaloby vyplývajú. Napriek tomu žalobca stále trvá na preskúmaní prvostupňového rozhodnutia, a preto je treba jeho vôľu rešpektovať.

33. Ohľadom námietky sťažovateľa, že jeho žalobu nebolo možné odmietnuť, pretože sa jedná o spor o základné ľudské právo, kasačný súd uvádza, že ochrany svojich práv sa môže domáhať každý za zákonom stanovených podmienok. Nie je porušením práva na spravodlivý proces, ak správny súd odmietne žalobu, pokiaľ žalobca odmieta odstrániť nedostatok, ktorý bráni jej meritórnemu prejednávaniu, a to napriek tomu, že bol riadne poučený o tom, ako tento nedostatok odstrániť. Vzhľadom na to, že žalobca odmieta splniť procesné podmienky, ktoré zákon (Správny súdny poriadok) ustanovuje ako predpoklad konania o správnej žalobe, správny súd nemôže v konaní vec meritórne prejsť bez ohľadu na to, či sa konanie týka základného práva. Je teda nedôvodná aj námietka sťažovateľa, že nebolo

vykonané verejné pojednávanie, a nemal možnosť sa na ňom vyjadriť. Ide o úkony, ktoré je súd oprávnený urobiť až potom, ako sú splnené podmienky na konanie o správnej žalobe.

34. K námietke sťažovateľa, že krajský súd nemohol v predmetnej veci rozhodnúť uznesením, lebo ide o rozhodnutie vo veci samej, kasačný súd uvádza, že ide o procesné rozhodnutie, keď sa konanie končí bez meritórneho preskúmania veci a ktoré sa vydáva mimo pojednávania. Správny súd teda nepochybil, keď toto rozhodnutie vydal formou uznesenia v zmysle § 147 ods. 1 písm. a/ SSP.

35. Na záver kasačný súd dodáva, že sťažovateľ bol riadne poučený podľa § 26 ods. 2 SSP o práve zvoliť si advokáta, resp. možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci, ktoré nevyužil. Kasačný súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že nie je úlohou správneho súdu presviedčať a donucovať žalobcu, aby žaloval konkrétne rozhodnutie, resp. opatrenie, ktoré krajský súd žalobcovi označí alebo negovať jeho výslovne prejavenu vôľu, a to ani v sociálnych veciach.

36. Kasačný súd zároveň uvádza, že „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I.ÚS 111/2017-17 z 8. marca 2017).

37. Vzhľadom na uvedené skutočnosti kasačný súd námietky žalobcu proti napadnutému uzneseniu krajského súdu považoval za nedôvodné a nespôsobilé spochybníť jeho vecnú správnosť. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

38. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobca, ktorý v konaní nebol úspešný, nemá právo na náhradu trov kasačného konania (§ 167 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP). Žalovanému súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože nezistil dôvody, pre ktoré by bolo možné voči žalobcovi náhradu trov spravodlivo požadovať (§ 168 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

39. Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu kasačná sťažnosť nie je prípustná.